

Bebudelse af Jesu fødsel

Luk. 1, 26-38

"Frygt ikke, Maria! For du har fundet nåde for Gud. Se, du skal blive med barn og føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus. (...) Maria sagde til englen: »Hvordan skal det gå til? Jeg har jo aldrig været sammen med en mand.« Englen svarede hende: »Helligånden skal komme over dig, og den Højestes kraft skal overskygge dig".

Passagen om Bebudelsen af Jesu fødsel slutter med: "Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!". Så forlod englen hende." Luk. 1, 38. Netop dette svar gør den unge Maria til troens forbillede: Selv med risiko for at blive vraget af sin forlovede Josef, sætter hun sin lid til Gud, også selvom det, hun bydes, står over hendes forstand.

I kirkekunsten har Ærkeenglen Gabriel ved bebudelsen en lilje med sig, hvad der sidenhen er blevet et symbol tilknyttet Jomfru Maria. Liljen symboliserer blandt andet renhed, uskyld, frugtbarhed — og forbindelsen til det Guddommelige, hvilket Maria netop bliver, da hun lader Gud blive menneske ved at lade Helligånden, der i Luk. 3, 22, ved Jesu dåb beskrives i skikkelse af en due, komme over sig.

Lysets Engel

Joh. 1, 1- 5

"I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke."

Hvor de andre billeder er baserede direkte på kendte scener fra Bibelen, er billedet "Lysets Engel" mere alment kristent funderet. Engel kommer af det græske "angelos", der betyder "sendebud". I kristendommen er "Lyset" Kristus, og Lysets Engel derved den, der bringer bud om Kristus. Dette Lys er allerede ved Skabelsen, men åbenbares først helt, da Jesus bliver menneske. I 1. Mosebog 1, 3-4, Skabelsesberetningen, siger Gud " »Der skal være lys!« Og der blev lys. Gud så, at lyset var godt, og Gud skilte lyset fra mørket." I Ingemanns salme "Lysets engel går med glans" jager lyset mørket på flugt og overvinder alle nattens skygger – som et billede på sejren over døden. Oprindeligt skulle billedet have været med Daniel der i løvekulen frelses ved sin tro, men billedet blev i stedet med den frelsende Lysets Engel der oplyser hjerterne og kommer med troen.

Moses & Loven

2. Mos. 20, 4-5

Du må ikke lave dig noget gudebillede i form af noget som helst oppe i himlen eller nede på jorden eller i vandet under jorden. Du må ikke tilbede dem og dyrke dem, for jeg, Herren din Gud (...)"

På Sinaj modtager Moses de 10 bud, 2. Mosebog 20, 1-21. Disse er kernen i Den jødiske Lov, Torah, som samlet indeholder 613 påbud og forbud om forskrifter for dyrkelsen af Jahve i templet, for samfundslivet, seksualliv, sabbatten mv. Forholdet til Gud beror her på lovoverholdelse og gerninger, mens i Det nye Testaments "nye pagt" funderes det i tro og tilgivelse. Jesus siger i Matt. 5, 17 "Tro ikke, at jeg er kommet

for at nedbryde loven eller profeterne. Jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at opfylde". Opfyldelsen sker ved det dobbelte kærlighedsbud, at loven er til for menneskers skyld – ikke omvendt: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind. Det er det største og det første bud" og" Du skal elske din næste som dig selv. På de to bud hviler hele loven og profeterne." Gud er ikke døde lovord eller guldkalve (2. Mosebog 32, 1-35), men en levende Gud, der åbenbares i Jesus Kristus – i kærligheden.

Grebet i ægteskabsbrud

Joh. 8, 1-11

"Den af jer, der er uden synd, skal kaste den første sten på hende.« (...) Da de hørte det, gik de væk, én efter én, (...) Jesus rettede sig op og sagde til hende: »Kvinde, hvor blev de af? Var der ingen, der fordømte dig?« Hun svarede: »Nej, Herre, ingen.« Så sagde Jesus: »Heller ikke jeg fordømmer dig".

Jesus er med egne ord ikke kommet for at nedbryde Loven, som jøderne havde fået ved Moses, men for opfylde den. Loven er til for menneskers skyld og for at sikre det rette forhold imellem menneske og Gud – ikke for at mennesker skal dømme hinanden. Kun den, der er ren, kan kaste stenen, hvorfor kvinden taget i ægteskabsbrud lades være, selv af den helt rene og syndfri, Jesus Kristus, der selv er Gud, og ej heller vælger at fordømme hende. Historien taler ligeledes ind i vor tid, hvor vi ikke udskammer konkret med stening, men overført på fx sociale medier, med vore mobiltelefoner mm. "Døm ikke, så skal I ikke selv dømmes; fordøm ikke, så skal I ikke dømmes. Tilgiv, så skal I få tilgivelse." Luk. 6, 37.

Nedtagelsen fra korset

Mark. 15, 37-40

"Men Jesus udstødte et højt skrig og udåndede. Og forhænget i templet flængedes i to dele, fra nederst. Da officeren, som stod lige over for ham, så, at han udåndede sådan, sagde han: "Sandelig, den mand var Guds søn."

Billedet viser både nedtagelsen fra korset og nogle af kvinderne, som havde været til stede ved Jesu død, "Maria Magdalene og Maria, mor til Jakob den Lille og Joses, samt Salome" jf. Mark. 15, 40. Den omtalte moder tilskrives dog at være Jomfru Maria selv, da Jakob og Joses tidligere i evangelierne nævnes som Jesu brødre. Jesus tages ned fra korset af Josef fra Arimatæa og Nikodemus, der omtales som velhavende medlemmer af det jødiske råd samt hemmelige disciple af Jesus. Kraniet ved korset symboliserer det første menneske, Adam, der ved sit fald lod synden komme ind i Verden og gå i arv til sine efterkommere, men hører også sammen med at stedet hvor Jesus blev korsfæstet kaldtes Golgata, der på aramæisk betyder "hovedskalsted".

Duen på korset er atypisk i kunsten i denne forbindelse – men også på korset var Helligånden med Jesus, omend han ifl. Markus- og Matthæus- evangelierne klager sin smerte. Den hvide farve ved Jesus og røde ved disciplene omkring ham er en hyldest til Dannebrog, og liljen er her bl.a. en henvisning til Grundtvigs salme "Tag det sorte kors fra graven! Plant en lilje, hvor det stod!"

Opstandelsen

Joh. 20, 1-18

"Jesus sagde til hende: Kvinde, hvorfor græder du? Hvem leder du efter?" (...) "Herre, hvis det er dig, der har båret ham bort, så sig mig, hvor du har lagt ham, så jeg kan hente ham." Jesus sagde til hende: "Maria!" Hun vendte sig om sagde til ham på behraisk: "Rabbuni!" – det betyder Mester."

Ved graven møder Maria Magdalene, søsteren til Martha og Lazarus, to engle i hvide klæder, hun vender sig om og får øje på den opstandne Jesus, men kan ikke genkende ham og tror, han er havemanden. Først da Jesus tiltaler hende, genkender hun ham. På samme vis er det først, da brødet brydes ved nadveren i fortællingen om mødet med disciplene fra Emmaus, som vist på alterbilledet her i kirken, at disciplene får øjnene op for, at det er Jesus, de har mødt. I opstandelsen gennembryder Kristus dødens porte og trækker mennesket ud af dødens mørke ind i evighedens lys.